

V Bruseli 21. 2. 2023
COM(2023) 99 final

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti: dva roky vykonávania
Jedinečný nástroj a ústredný prvok zelenej a digitálnej transformácie EÚ**

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti: dva roky vykonávania

Jedinečný nástroj a ústredný prvok zelenej a digitálnej transformácie EÚ

Druhé výročie nadobudnutia účinnosti nariadenia, ktorým sa zavádza Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti¹ je príležitosťou zamyslieť sa nad dosiahnutými výsledkami a ďalšími výzvami, ktoré tento bezprecedentný nástroj prináša. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti bol zriadený ako ústredný prvok plánu obnovy NextGenerationEU s rozpočtom vo výške 800 miliárd EUR uprostred pandémie ochorenia COVID-19 s cieľom pomôcť členským štátom s rýchlejšim zotavením a zvýšením ich odolnosti. Predstavuje silný nástroj na európskej úrovni na podporu zrýchlenej a ambiciózne zelenej a digitálnej transformácie. Jeho vykonávanie však prebieha v neustále sa vyvíjajúcich súvislostiach, poznamenaných nevyprovokovanou inváziou Ruska na Ukrajinu, vysokou infláciou a energetickou krízou.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je aj naďalej v centre nášho európskeho úsilia zameraného na riešenie týchto nových výziev v meniacom sa geopolitickom prostredí. Teraz nastal čas vyhodnotiť skúsenosti, ktoré sme za posledné dva roky získali, aby sme zaistili ďalšie úspešné zavádzanie tohto mechanizmu.

V tomto oznámení sa hodnotí súčasný stav vykonávania mechanizmu, uvádzajú sa tu ďalšie kroky na podporu ďalšieho úspešného vykonávania v nadchádzajúcich rokoch a vysvetľuje sa metodika, ktorá sa použije v prípade, že bude potrebné pozastaviť platbu.

1. Druhé výročie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – inovatívneho a úspešného nástroja reakcie na krízu

1.1. Jedinečná koncepcia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je ústredným prvkom plánu európskej obnovy NextGenerationEU s rozpočtom vo výške 800 miliárd EUR, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou reakcie EÚ na krízu spôsobenú ochorením COVID-19. Mechanizmus bol vytvorený s cieľom v krátkom čase zmierniť hospodársky a sociálny vplyv pandémie a dlhodobo podporiť obnovu EÚ, a zároveň zvýšiť udržateľnosť a odolnosť európskeho hospodárstva a spoločností a ich pripravenosť na budúce výzvy. Spoločná hospodárska reakcia EÚ bola rozhodujúca aj z hľadiska ochrany jednotného trhu a prevencie zvýšenia hospodárskych rozdielov v Únii.

Mechanizmus je inovatívny nástroj založený na výkonnosti, v rámci ktorého sa členským štátom ako prijímateľom posielajú platby po uskutočnení reforiem a investícií vopred dohodnutých v rámci národných plánov obnovy a odolnosti. Finančné prostriedky sa preto vyplácajú výhradne na základe toho, ako členské štáty napredujú v dosahovaní reforiem a investícií, ku ktorým sa zaviazali. Výkonnostná logika Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je zameraná na včasné a efektívne vykonávanie plánov členských štátov, preto sú platby podmienené konkrétnymi výsledkami. Ich vyplácanie tak závisí skôr od realizácie vopred dohodnutých investícií a reforiem, než od konečných vynaložených nákladov.

¹ Nariadenie (EÚ) 2021/241.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti pomáha členským štátom pri dosahovaní spoločne identifikovaných priorít vrátane zelenej a digitálnej transformácie a Európskeho piliera sociálnych práv. Mechanizmus podporuje dlhodobé reformy a investície, ktoré priamo prispievajú k zelenej a digitálnej transformácii vrátane priemyselnej transformácie smerom k emisnej neutralite. Okolo 40 % z celkových finančných prostriedkov pridelených na plány sa používa na opatrenia zamerané na zníženie čistých emisií skleníkových plynov aspoň o 55 % do roku 2030 a viac než 25 % na opatrenia digitálnej transformácie európskej spoločnosti a hospodárstva. Príspevok Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti k zelenej transformácii sa ďalej zohľadňuje v záväznom dodržiavaní zásady „výrazne nenarušiť“, ktorá zohráva zásadnú úlohu pri zaistovaní kompatibility mechanizmu s environmentálnymi cieľmi EÚ. Prostredníctvom plánov obnovy a odolnosti, ktoré kladne posúdila Komisia a následne ich prijala Rada, sa vyčlenilo okolo 203 miliárd EUR na výdavky v oblasti klímy a 131 miliárd EUR na výdavky v digitálnej oblasti (okolo 41 % a 26 % z prostriedkov pridelených v rámci týchto plánov). Mechanizmus okrem toho podporuje aj opatrenia, ktoré prispievajú k vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv, k Únii rovnosti a k dosahovaniu cieľov na rok 2030 týkajúcich sa zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby – takmer 30 % z prostriedkov pridelených v rámci plánov, t. j. okolo 138 miliárd EUR, je určených na sociálne výdavky.

Členským štátom bola ponechaná flexibilita pri navrhovaní a vykonávaní opatrení spôsobom, ktorý vyhovuje ich vnútroštátnym podmienkam, čím sa zvyšuje ich zodpovednosť za plány. Míľniky a ciele sú individuálne navrhnuté tak, aby vyhovovali konkrétnym investíciám a reformám, ktoré sa členské štáty zaviazali vykonať. Nesú tak plnú zodpovednosť za to, aby zabezpečili ich úspešnú realizáciu. Investície a reformy sú zvyčajne rozdelené do súborov súvisiacich míľnikov a cieľov, ktoré sa vzťahujú na viacero žiadostí o platbu, aby bolo možné sledovať, ako napreduje ich realizácia. Na rozdiel od väčšiny programov EÚ je Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti charakteristický tým, že nezahŕňa požiadavky spolufinancovania, aby sa zmiernilo zaťaženie vnútroštátnych rozpočtov v časoch hospodárskeho vypätia.

Jednou z hlavných silných stránok Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je, že sa kombinujú investície s reformami. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti poskytuje členským štátom podporu pri riešení príslušných odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ktoré prijala Rada ako súčasť európskeho semestra. Samotný Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti poskytuje politický impulz a finančné stimuly pre členské štáty, aby naplňali dlhodobé a novo vznikajúce potreby reforiem. Napĺňanie takýchto potrieb je nevyhnutné na posilnenie odolnosti a konkurencieschopnosti európskeho hospodárstva a prispieva k vzostupnej sociálnej a hospodárskej konvergencii. Reformy sa spravidla navrhujú tak, aby mali podporný vplyv na verejné aj súkromné investície, a to prostredníctvom nastavenia správnych rámcových podmienok, odstránenia prekážok čerpania, riešenia nesúladu medzi ponukou a dopytom na trhu práce a nedostatku zručností, ako aj zlepšovania celkového podnikateľského prostredia. Reformy zvyčajne nepredstavujú veľké rozpočtové náklady, musia ich však takisto realizovať členské štáty. Ukotvením národných plánov obnovy a odolnosti v cykle európskeho semestra sa zaistí ich pretrvávajúca opodstatnenosť, keďže možné úpravy týchto plánov sa budú posudzovať na základe najnovších odporúčaní pre jednotlivé krajiny.

Program reforiem a investícií podporovaných prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti dopĺňa ďalšie programy a nástroje Únie. Investície podporované v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa vykonávajú v súčinnosti s využívaním fondov politiky súdržnosti. Okrem toho reformy vykonávané v rámci tohto mechanizmu zároveň prispievajú k realizácii investícií v programoch politiky súdržnosti. Investície a reformy v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti takisto predstavujú koherentnú podporu členských štátov pri dosahovaní cieľov iných nástrojov, ako sú národné energetické a klimatické plány a plány spravodlivej transformácie územia.

**Bezprecedentná agenda už prijatých reforiem a vykonaných investícií
v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti²**

Vďaka Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa začalo vykonávanie významných reforiem v rámci širokej škály oblastí politiky. Reformy predstavujú viac než jednu tretinu všetkých opatrení v 27 plánoch obnovy a odolnosti (okolo 2 187 reforiem v porovnaní s 3 780 investíciami). Tieto reformy nevedú len k dlhodobému zvýšeniu odolnosti členských štátov, ale aj k zlepšeniu podmienok na účely úspešnej realizácie súvisiacich investícií v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako aj v rámci fondov politiky súdržnosti, napríklad prostredníctvom modernizácie regulačných rámcov v kľúčových odvetviach (digitálne odvetvie, obnoviteľné zdroje energie, doprava), zlepšenia povolovacích postupov a postupov verejného obstarávania a posilnenia právneho štátu a protikorupčných záruk.

Medzi hlavné reformy, ktoré už boli prijaté, patria:

- reformy na digitalizáciu verejnej správy (Slovensko) a zaistenie kybernetickej bezpečnosti (Rumunsko),
- reformy občianskoprávneho a trestnoprávneho systému s cieľom zvýšiť ich efektívnosť prostredníctvom skrátenia dĺžky konania a zlepšenia organizácie súdov (Taliansko, Španielsko),
- reformy trhu práce a modernizácia aktívnych politík trhu práce (Španielsko),
- reformy na zlepšenie zamestnanosti a sociálnej ochrany (Chorvátsko),
- reformy na podporu vedeckej excelentnosti a zlepšenie výsledkov univerzít a verejných výskumných organizácií (Slovensko) a na zvýšenie predvídateľnosti a stability verejného financovania výskumu (Portugalsko),
- reformy na boj proti korupcii a zaistenie ochrany oznamovateľov (Cyprus),
- reformy na zjednodušenie udeľovania licencií s cieľom zvýšiť investície do morskej energie alebo reformy na vytvorenie podmienok na zavedenie čistého vodíka (Grécko, Portugalsko, Španielsko),
- reformy na podporu zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov a udržateľnej dopravy (Chorvátsko, Rumunsko),
- reformy na zlepšenie kvality legislatívneho procesu (Bulharsko),
- reformy na zlepšenie dostupného bývania (Lotyšsko).

²

Do zoznamu príkladov patria reformy a investície, ktorých súvisiace míľniky a ciele Komisia už posúdila ako uspokojivo splnené po tom, ako k nim dostala kladné stanovisko od Hospodárskeho a finančného výboru. Peňažné sumy pre každú investíciu sa vzťahujú na odhad nákladov *ex ante*, vykonaný v čase schvaľovania jednotlivých národných plánov obnovy a odolnosti.

Medzi hlavné investície, ktorých kľúčové kroky už boli dokončené, patria:

- investície na podporu eliminácie emisií uhlíka a energetickej efektívnosti v priemysle (Chorvátsko 91 miliónov EUR, Francúzsko 1,4 miliardy EUR),
- nákup 600 000 nových prenosných počítačov, ktoré sa zapožičajú učiteľom a žiakom, a výber centier digitálnych inovácií, ktoré budú poskytovať podporu firmám pri ich úsilí v oblasti digitalizácie (Portugalsko, 600 miliónov EUR),
- finančné prostriedky na zvýšenie konkurencieschopnosti firiem pôsobiacich v odvetví cestovného ruchu vrátane 4 000 MSP (Taliansko, 1,9 miliardy EUR),
- investície na podporu zraniteľných osôb (Taliansko, 1 miliarda EUR),
- digitalizácia verejnej správy zameraná na digitálne, jednoduché, inkluzívne a bezpečné verejné služby pre občanov a podniky (Portugalsko, 170 miliónov EUR),
- rozvoj širokopásmovej infraštruktúry (Lotyšsko, 4 milióny EUR),
- investičný plán pre technologicky vyspelé zariadenia v národnom systéme zdravotnej starostlivosti (Španielsko, 796 miliónov EUR).

1.2. Dosahovanie výsledkov v oblasti obnovy EÚ po pandémie a budovanie dlhodobej odolnosti

Vďaka jedinečnej koncepcii Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti možno prostredníctvom neho rýchlo poskytnúť členským štátom významnú finančnú podporu a prispieť tak k ich hospodárskej a sociálnej odolnosti. Vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je už v plnom prúde, pričom všetky členské štáty predložili svoje plány a šesťnásť žiadostí o platbu už bolo plne spracovaných, ďalšie tri už boli kladne posúdené a v prípade ôsmich ešte prebieha posudzovanie. K dnešnému dňu Komisia vyplatila v rámci mechanizmu celkovo viac než (144 miliárd EUR), a to v podobe grantov (96 miliárd EUR), ako aj úverov (48 miliárd EUR). V týchto sumách je zahrnuté aj predbežné financovanie, ktoré bolo členským štátom vyplatené v roku 2021 (56,5 miliardy EUR). Prostredníctvom predbežného financovania sa členským štátom poskytla rýchla priama podpora, ktorá viedla k stabilizácii po bezprecedentnom hospodárskom a sociálnom otrase spôsobenom pandemiou ochorenia COVID-19, a zároveň tak pomohla naštartovať obnovu. Ďalšie predbežné financovanie, ktoré schválili spoluzákonnodarcovia v súvislosti s plánom REPowerEU, slúži na rovnaké ciele³.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti už teraz zohráva viditeľnú úlohu pri podpore úrovne investícií a kvality investícií a reforiem. Hospodárstvo EÚ sa s podporou bezprecedentnej koordinovanej reakcie na pandémiu ochorenia COVID-19, okrem iného aj v rámci plánu NextGenerationEU, vrátilo na úroveň produkcie pred pandémiou v lete 2021. Predpokladá sa, že v roku 2022 HDP EÚ stúplo o 3,5 %⁴ a miera nezamestnanosti dosiahla v decembri historické minimum 6,1 %, a to napriek ďalším otrasom spôsobeným nezákonnou

³ Členské štáty môžu požiadať o predbežné financovanie v maximálnej výške do 20 % (vyplácané v dvoch tranžiach) dodatočných finančných prostriedkov potrebných na financovanie opatrení uvedených v kapitolách venovaných plánu REPowerEU, v závislosti od dostupných zdrojov. Dodatočné finančné prostriedky použiteľné na predbežné financovanie môžu zahŕňať ďalšie granty zo systému na obchodovanie s emisiami, prevody v rámci pobrexítovskej adaptačnej rezervy, prevody v rámci fondov politiky súdržnosti, pridelené prostriedky navýšené v nadväznosti na aktualizáciu z júna 2022 a úvery, ak sa tieto zdroje použijú na financovanie opatrení z plánu REPowerEU. Nárok na predbežné financovanie je podmienený tým, že sa do konca roka 2023 musí prijať vykonávacie rozhodnutie Rady na schválenie príslušného prepracovaného plánu.

⁴ Údaje vychádzajúce z prognózy Komisie zo zimy 2023.

útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine. Vyplácanie a vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti by mali dosiahnuť najvyššiu úroveň v roku 2023 a podporiť tak verejné aj súkromné investície a reformy. Predpokladá sa, že pomer verejných investícií k HDP sa zvýši z 3,0 % z roku 2019 na 3,4 % HDP v roku 2023⁵. Polovica z tohto nárastu medzi rokmi 2019 a 2023 je podporená financovaním zo strany EÚ a z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Členské štáty sú zároveň svedkami bezprecedentného uskutočňovania štrukturálnych reforiem v reakcii na odporúčania pre jednotlivé krajiny v rámci európskeho semestra.

Očakáva sa, že vplyvom transformačného rozmeru investícií a reforiem v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa podporí hospodárska činnosť EÚ a zvýši sa jej odolnosť. Pokiaľ ide o jeho strednodobý vplyv, Komisia odhaduje, že investície financované z plánu NextGenerationEU by mohli v roku 2024 zvýšiť HDP EÚ asi o 1,5 % a stimulovať tvorbu pracovných miest⁶. Vykonávanie národných plánov obnovy a odolnosti aktivuje pozitívne účinky presahovania na jednotnom trhu: zo simulácií Komisie vyplýva, že značné cezhraničné účinky presahovania majú z dôvodu rastúceho dopytu v rámci celého integrovaného hospodárstva EÚ prínos pre všetky členské štáty. Jednotná akcia má väčší účinok na rast ako účinky národných plánov jednotlivých členských štátov dohromady.

Financovanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti prispelo k tomu, že sa EÚ stala jedným z najväčších vydavateľov dlhopisov denominovaných v eurách. V roku 2022 v dôsledku potrieb financovania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti dosiahli hrubé emisie EÚ vo forme dlhodobých nástrojov výšku 119 miliárd EUR⁷. Pevný prístup EÚ na trh nezmenili ani nedávne zmeny podmienok na trhoch s dlhopismi. Vďaka svojmu vysokému úverovému ratingu a jednotnému prístupu Komisie k financovaniu si môže EÚ požičiavať za výhodných podmienok a minimalizovať tak náklady na súvisiaci dlh.

EÚ je na dobrej ceste stať sa najväčším vydavateľom zelených dlhopisov na svete. Od októbra 2021 do decembra 2022 Komisia získala prostredníctvom zelených dlhopisov 36,5 miliardy EUR na podporu oprávnených zelených výdavkov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, čím demonštrovala záväzok EÚ týkajúci sa zelenej transformácie a podpory udržateľného financovania. Aby sa zabezpečila čo najväčšia transparentnosť voči investorom, Komisia uverejnila vo svojej prvej výročnej správe o alokácii z decembra 2022 prehľad zelených dlhopisov NextGenerationEU⁸.

⁵ Údaje vychádzajúce z prognózy Komisie z jesene 2022.

⁶ Pozri Pfeiffer P., Varga J. a in 't Veld J. (2021), *Quantifying Spillovers of NGEU investment* (Kvantifikácia účinkov presahovania Nástroja Európskej únie na obnovu), Diskusný dokument o európskom hospodárstve č. 144 a Afman a kol. (2021), *An overview of the economics of the Recovery and Resilience Facility* (Prehľad ekonomie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti), Štvrťročná správa o eurozóne, zv. 20, č. 3, s. 7 – 16. V oboch štúdiách sa zdôrazňuje aj citlivosť výsledkov na kľúčové východiská.

⁷ V tejto sume sú zahrnuté aj pôžičky pre iné programy, ako sú nástroj SURE a makrofinančná pomoc.

⁸ [NextGenerationEU Green Bonds Allocation Report \(Výročná správa o alokácii zelených dlhopisov NextGenerationEU\), 16. december 2022, SWD\(2022\) 442 final \(europa.eu\).](#)

2. Urýchlenie vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – nástroja reakcie na krízu spôsobenú ochorením COVID-19, ktorým sa dláždi cesta pre emisne neutrálnu budúcnosť

2.1. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti ako pružný nástroj reakcie na krízu: modernizácia Únie na ceste k veku emisnej neutrálnosti

Druhé výročie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa prekrýva s prvým výročím nevyprovokovanej vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine. Zatiaľ čo sa členské štáty zotavovali z výrazných hospodárskych a sociálnych vplyvov v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19, vojna Ruska voči Ukrajine spôsobila obnovenie tlaku na dodávateľské reťazce, ako aj na globálne trhy s energiou a potravinami, čo viedlo k vysokej miere inflácie zaťažujúcej domácnosti aj podniky.

V pláne REPowerEU, ktorý bol navrhnutý v máji 2022 ako reakcia EÚ na globálnu energetickú krízu, sa uznáva úloha, ktorú zohráva Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti pri dosahovaní bezpečnej, cenovo dostupnej a zelenej energie. V rámci plánu REPowerEU sa bude Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti využívať na podporu členských štátov pri predkladaní ďalších reforiem a investícií na účely rýchleho ukončenia závislosti EÚ od ruských fosílnych palív, urýchlenia prechodu na čistú energiu, podpory rekvalifikácie pracovnej sily a riešenia energetickej chudoby. Tieto nové alebo rozšírené opatrenia, ktoré sa zahrnú do príslušných kapitol venovaných plánu REPowerEU, doplnia už aj tak ambicióznou zelenú agendu existujúcich plánov obnovy a odolnosti, v ktorých je už zahrnutá podpora environmentálnych priorít, ako je obehové hospodárstvo.

Z priemyselného plánu v kontexte Zelenej dohody EÚ⁹ jasne vyplýva, že Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a plán REPowerEU sú ústrednými prvkami plánov Únie na zvýšenie konkurencieschopnosti európskeho emisne neutrálneho priemyslu a na podporu rýchleho prechodu ku klimatickej neutralite. Reformy iniciované vykonávaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vrátane reforiem týkajúcich sa urýchlenia povolení budú mať podporný vplyv na investície potrebné na prechod na emisnú neutralitu, a to aj v súkromnom sektore. Finančné prostriedky z tohto mechanizmu budú mať členské štáty navyše k dispozícii aj na financovanie ďalších opatrení na podporu zavádzania a výroby emisne neutrálnych technológií v Európe, posilnenie odbornej prípravy a zručností pre všetkých ľudí, aby sa umožnil prechod na ekologické a digitálne technológie, podporu priemyselných emisne neutrálnych projektov EÚ a vytváranie kvalitných pracovných miest, motivovanie výskumu a inovácií zameraných na nové prelomové emisne neutrálne technológie a na pomoc priemyslu vzhľadom na vysoké ceny energií, a to aj pomocou daňových úľav. Keďže bude okrem iného potrebný aj veľký objem súkromného kapitálu, dôležitým doplnkom k Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je rozvoj únie kapitálových trhov, aby sa v EÚ zabezpečilo fungovanie hlbokých a integrovaných kapitálových trhov.

V záujme účinného zvýšenia konkurenčných výhod Európy sa v rámci plánu REPowerEU posilnila finančná kapacita Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Členské štáty budú mať v rámci tohto mechanizmu k dispozícii ďalšie granty (vo výške

⁹ COM(2023) 62 final.

20 miliárd EUR) financované zo systému EÚ na obchodovanie s emisiami a určené na podporu cieľov plánu REPowerEU. Členské štáty môžu na granty určené na tieto účely previesť celú pridelenú pobrexitovú adaptačnú rezervu (až 5,4 miliardy EUR) alebo jej časť a až 5 % fondov politiky súdržnosti (až 17,9 miliardy EUR). Okrem toho budú môcť členské štáty využiť aj zostávajúce úvery v rámci mechanizmu (225 miliárd EUR) so značným predbežným financovaním investícií a reforiem, ktoré majú členské štáty predložiť v rámci kapitol venovaných plánu REPowerEU do 30. apríla 2023¹⁰.

2.2. Cesta k úspešnému vykonávaniu

Keďže mechanizmus vstupuje do druhej polovice svojej životnosti, je čoraz dôležitejšie, aby sa dodržali harmonogramy uvedené v plánoch členských štátov. Členské štáty by sa mali čo najviac snažiť naplno využiť príležitosti, ktoré im Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti ponúka, a to tak, že zrealizujú investície a reformy v termínoch stanovených vo vykonávacích rozhodnutiach Rady, ktorými sa schvaľuje posúdenie národných plánov obnovy a odolnosti. Dodržanie týchto termínov je veľmi dôležité, aby sa zaistilo efektívne plánovanie operácií financovania na kapitálových trhoch a včasné vyplácanie¹¹.

Vzhľadom na celosvetovú nestabilitu, narušenia dodávateľského reťazca, energetickú krízu a infláciu sú vnútroštátne orgány pod tlakom, takže je pre ne vykonávanie plánov obnovy a odolnosti niekedy ešte náročnejšie. Zároveň je však úspešné a včasné vykonávanie týchto plánov o to dôležitejšie. Komisia si stojí za svojím záväzkom v plnej miere podporovať všetky členské štáty, aby sa vykonávanie ich plánov urýchlilo. Jedným z dôležitých prvkov národných plánov od začiatku bolo posilniť administratívnu kapacitu členských štátov. Vzhľadom na nové výzvy, ktoré si vyžadujú politickú reakciu, je teraz potrebné túto kapacitu ešte výraznejšie zvýšiť, a to aj prostredníctvom nástroja technickej podpory¹².

Revízia plánov a pridanie nových kapitol týkajúcich sa plánu REPowerEU na jar 2023 predstavujú takisto príležitosť zohľadniť skúsenosti získané počas prvých rokov vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Komisia podporí členské štáty, aby optimalizovali vykonávanie a monitorovanie plánov a zároveň zvýšili úroveň svojich ambícií vzhľadom na ďalšie dostupné finančné prostriedky.

Komisia bude zároveň nadalej plniť svoju úlohu pri ochrane finančných záujmov Únie. Komisia na tento účel zaisťuje spoľahlivosť vnútroštátnych systémov kontroly a vykonáva svoju ambicióznú stratégiu auditu, v súlade s povinnosťami a zodpovednosťami, ktoré jej vyplývajú z nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Pri predkladaní prepracovaných plánov budú musieť členské štáty presne odôvodniť pokračujúcu vhodnosť zavedených kontrolných štruktúr a v prípade potreby spôsob, akým sa posilnia s cieľom zaistiť vhodné zdroje a štruktúry.

¹⁰ [Usmernenia k plánu obnovy a odolnosti v kontexte plánu REPowerEU, 1. februára 2023.](#)

¹¹ Členské štáty musia v tomto ohľade presne predvídať akékoľvek odchýlky od harmonogramu očakávaných žiadostí o platbu a informovať o nich Komisiu.

¹² [Plány obnovy a odolnosti \(europa.eu\).](#)

2.3. Zvyšovanie transparentnosti a spolupráce so zainteresovanými stranami

Zrýchlené vykonávanie musí byť sprevádzané vysokou mierou transparentnosti v súvislosti s fungovaním mechanizmu. Hodnotiaca tabuľka obnovy a odolnosti¹³ slúžila už od zavedenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti ako kľúčový nástroj transparentnosti. Sú v nej zobrazené príspevky z mechanizmu v rámci šiestich pilierov politiky vrátane podrobných údajov o spoločných ukazovateľoch a tematických analýz, ako aj informácie o vyplácaní finančných prostriedkov v reálnom čase. Na webovej stránke Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti¹⁴ sa uvádzajú podrobné údaje o všetkých 27 národných plánoch, ako aj podrobné posúdenie uspokojivého splnenia jednotlivých míľnikov a cieľov týkajúcich sa príslušných reforiem a investícií pre jednotlivé žiadosti o platbu. Na účely zvýšenia verejného povedomia o jednotlivých projektoch financovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti Komisia navyše pracuje na vytvorení interaktívnej mapy, ktorá bude obsahovať vizuálne rozhranie umožňujúce preskúmať vybrané opatrenia mechanizmu a miesta ich realizácie v členských štátoch.

Transparentnosť rámca Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa ešte viac posilní nariadením o pláne REPowerEU, v súvislosti s ktorým sa v decembri 2022 dosiahla politická dohoda medzi Európskym parlamentom a Radou. V tomto nariadení sa bude od členských štátov požadovať, aby zverejnili informácie o stovke konečných prijímateľov, ktorí dostali najvyšší objem finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Hoci prijímateľmi finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sú členské štáty, na základe informácií o najväčších konečných prijímateľoch týchto prostriedkov v každom členskom štáte sa získa aktualizovaný prehľad subjektov a jednotlivcov, ktorí vďaka opatreniam z národných plánov obnovy a odolnosti získali najväčšiu podporu. Zvýši sa tým transparentnosť a zodpovednosť celého mechanizmu.

Európsky parlament zohráva vo vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti kľúčovú úlohu. Od roku 2021 sa Komisia aktívne zúčastnila na viacerých dialógoch o obnove a odolnosti, ako aj na rôznych stretnutiach pracovných skupín a plenárnych rozpravách, ktoré zorganizoval Európsky parlament. V priebehu každého z týchto stretnutí Komisia poskytla podrobné prezentácie a odpovedala na otázky poslancov. Komisia náležite vzala na vedomie body, ktoré vzniesli poslanci, a v rámci svojich najlepších schopností a možností im venovala pozornosť vo svojej ďalšej práci. Táto úzka spolupráca medzi Parlamentom a Komisiou významne prispela k úspešnému zavedeniu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti počas prvých dvoch rokov.

V súvislosti s prípravou kapitol týkajúcich sa plánu REPowerEU došlo aj k posilneniu požiadaviek na verejné konzultácie, ktoré sú naďalej kľúčové počas celkového vykonávania plánov. Členské štáty sa budú musieť pri príprave kapitol týkajúcich sa plánu REPowerEU poradiť s príslušnými zainteresovanými stranami. Ak členské štáty požiadajú, aby mohli svoje plány prepracovať, budú musieť Komisii predložiť zhrnutie konzultačného postupu vrátane informácií o tom, s ktorými zainteresovanými stranami konzultovali a ako sa

¹³ [Hodnotiaca tabuľka obnovy a odolnosti \(europa.eu\).](https://ec.europa.eu/euipo/euipo-recovery-resilience/)

¹⁴ [Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti \(europa.eu\).](https://ec.europa.eu/euipo/euipo-recovery-resilience/)

vyjadrenia týchto strán zohľadnili v návrhoch opatrení plánu REPowerEU. Napokon by členské štáty mali zabezpečiť, aby boli príslušné zainteresované strany, s osobitným dôrazom na miestne a regionálne orgány a sociálnych partnerov, úzko zapojené aj do vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, a to včasným a zmysluplným spôsobom. Komisia bude predovšetkým v spolupráci s členskými štátmi organizovať spoločné výročné podujatia. Pôjde o kľúčové komunikačné prvky, v rámci ktorých sa stretnú inštitúcie, zainteresované strany (najmä sociálni partneri a občianska spoločnosť) a prijímatelia podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, aby diskutovali o napredovaní a aktuálnom stave vykonávania národných plánov obnovy a odolnosti v každom členskom štáte. Členské štáty by zároveň mali pokračovať vo svojom úsilí a informovať širokú verejnosť o konkrétnych hmatateľných výsledkoch podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Podpora spoločnej zodpovednosti celkovo ešte viac zvýši dôveru v tento mechanizmus, čo je dôležité na účely jeho úspešnej realizácie.

3. Pružný súbor nástrojov pre ďalšiu fázu vykonávania

Zo skúseností získaných z prvých dvoch rokov vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vyplýva, že jeho ďalší úspech bude závisieť od schopnosti členských štátov dosiahnuť počas životnosti tohto mechanizmu všetky míľniky a ciele zahrnuté v ich plánoch obnovy a odolnosti. V tejto súvislosti je dôležité, aby členské štáty naďalej sústredili svoje zdroje a úsilie na to, aby zabezpečili rýchle zavedenie opatrení, pričom Komisia im podľa potreby poskytne praktickú podporu.

Hoci rýchlosť je pri vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zásadnou, rovnako dôležitý je aj záväzok členských štátov naplňovať vzájomne dohodnuté míľniky a ciele. Pri vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa vyžaduje flexibilita prostriedkov na dosiahnutie míľnikov a cieľov a zároveň zachovanie pevného postoja k plneniu základných politických cieľov opatrení dohodnutých s členskými štátmi. Komisia na tento účel predstavuje tri vykonávacie nástroje slúžiace na zvýšenie predvídateľnosti a transparentnosti. V týchto nástrojoch sú zohľadnené viac než ročné skúsenosti z posudzovania žiadostí o platbu.

3.1. Rámec na posudzovanie míľnikov a cieľov podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti

Míľniky a ciele stanovené v národných plánoch sú ústrednými prvkami Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, keďže predstavujú záväzky, ktoré prijali členské štáty v záujme získania prístupu k podpore z tohto mechanizmu. Pri posudzovaní týchto záväzkov sa vychádza z jasných podmienok a je potrebná podrobná analýza, aby sa stanovilo, či členské štáty uspokojivo splnili svoje povinnosti. Za vykonávanie tohto posúdenia zodpovedá Komisia, ktorá zohľadňuje aj názory Hospodárskeho a finančného výboru, a to pod kontrolou členských štátov v rámci Výboru pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti. O stave plnenia míľnikov a cieľov a súvisiacich platbách môžu Európsky parlament a Komisia diskutovať aj v rámci dialógov o obnove a odolnosti.

Vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa bude týmto rámcom naďalej riadiť aj v nadchádzajúcom období. Vykonávacie rozhodnutia Rady, ktorými sa schvaľujú plány obnovy a odolnosti, predstavujú základ pre hodnotenie uspokojivého splnenia míľnikov a cieľov. Komisia pri stanovovaní požiadaviek, ktoré musí členský štát splniť, vychádza z opisu jednotlivých míľnikov a cieľov týkajúcich sa ich kontextu a účelu. Následne na základe náležitého odôvodnenia, ktoré jej poskytnú členské štáty, stanoví, či bol konkrétny míľnik alebo cieľ uspokojivo splnený. V prípade obmedzeného súboru okolností a v súlade s uplatnením zásady *de minimis* možno akceptovať minimálne odchýlky týkajúce sa súm, formálnych požiadaviek, načasovania alebo obsahovej stránky.

V roku 2023 väčšina členských štátov svoje plány prepracuje, aby do nich doplnila kapitoly týkajúce sa plánu REPowerEU a získala tak prístup k ďalším možnostiam financovania. Prepracovanie plánov zároveň predstavuje príležitosť zohľadniť poznatky získané počas fázy vykonávania a zužitkovať ich pri navrhovaní nových aj prepracovaných opatrení, čím sa zvýši úroveň ambícií plánov. V usmerneniach Komisie¹⁶ týkajúcich sa prepracovania plánov obnovy a odolnosti v súvislosti s plánom REPowerEU, ktoré boli prijaté 1. februára 2023, sa vysvetľuje, ako využiť rôzne prvky tohto nariadenia na optimalizáciu koncepcie prepracovaných plánov a zahrnutie opatrení, ktoré môžu najviac prispieť k cieľom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Komisia bude členské štáty podporovať, aby identifikovali a vyriešili potenciálne prekážky brániace vykonávaniu existujúcich opatrení.

¹⁵ Keď členský štát predloží Komisii žiadosť o platbu, Komisia má dva mesiace na to, aby posúdila uspokojivé splnenie príslušných mílnikov a cieľov. Komisia po skončení tohto posúdenia poskytne **predbežné kladné posúdenie** Hospodárskemu a finančnému výboru. Hospodársky a finančný výbor do štyroch týždňov poskytne stanovisko k týmto zisteniam, v nadväznosti na čo sa prijme vykonávacie rozhodnutie Komisie, ktorým sa povoľuje vyplatenie.

10

REPowerEU možno využiť aj na financovanie investícií do mobility s nulovými emisiami, ktorá prispeje k dekarbonizácii odvetvia dopravy.

Členské štáty by si mali zároveň zachovať úroveň ambícií jednotlivých plánov obnovy a odolnosti a vyhnúť sa odkladaniu opatrení. Komisia bude pri posudzovaní úprav predložených pre jednotlivé plány venovať osobitnú pozornosť tomu, aby sa zaistilo zachovanie existujúcich ambícií reforiem a investícií, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ako aj prioritných opatrení pre spravodlivú zelenú a digitálnu transformáciu. Okrem toho bude Komisia podporovať rozširovanie opatrení, ktoré sú už v štádiu príprav, aby sa znížilo riziko oneskorení vo vykonávaní plánov a aby sa zároveň zabezpečil stály súlad medzi vyplácaním prostriedkov a účinným a efektívnym plánovaním financovania.

3.3. Metodika pozastavenia platieb

V rámci nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa počíta s nepriaznivým a neočakávaným vývojom a umožňuje sa čiastočné alebo úplné pozastavenie platieb, aby bolo možné vyriešiť nedostatky vo vykonávaní. Členské štáty sa môžu stretnúť s tým, že dôjde k oneskoreniu vo vykonávaní opatrení, čo ovplyvní včasné naplnenie niektorých míľnikov a cieľov. K týmto situáciám by malo dochádzať len výnimočne a mali by sa čím skôr napraviť. V odôvodnených prípadoch by nemali brániť uskutočneniu platieb za míľniky a ciele, ktoré už boli splnené. V rámci nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa počíta so situáciami, pri ktorých problémy s vykonávaním vzťahujúce sa na jeden alebo viacero míľnikov či cieľov nemožno riešiť včas, teda ešte pred predložením žiadosti o platbu. Konkrétne sa v tomto nariadení Komisii poskytuje možnosť platby čiastočne alebo úplne pozastaviť, čím sa zároveň zaistí súlad so zásadami správneho finančného riadenia stanovenými v nariadení o rozpočtových pravidlách. Čiastočné pozastavenie nie je možné v prípade, že nie sú splnené míľniky alebo ciele týkajúce sa systému kontroly členského štátu, ktoré sú potrebné na účely ochrany finančných záujmov Únie. V takomto prípade vždy dochádza k pozastaveniu splátky v plnej výške, ako aj všetkých ďalších splátok, až kým nedôjde k náprave nesplnenia.

Týmto postupom pozastavenia platieb sa podporí neprerušené vykonávanie plánu, pričom členské štáty získajú čas šesť mesiacov na to, aby splnili príslušný (-é) míľnik (-y) alebo cieľ (-le) a zrušili tak pozastavenie. V prípade čiastočného pozastavenia získa členský štát dodatočný čas na vyriešenie konkrétneho problému s vykonávaním, pričom zatiaľ dostáva časť platby vzťahujúcu sa na míľniky a ciele, ktoré boli úspešne splnené. Rozhodnutím o pozastavení sa začne obdobie šiestich mesiacov, počas ktorých má členský štát príležitosť dokončiť príslušný míľnik alebo cieľ. Po jeho dokončení Komisia prostredníctvom kladného posúdenia zruší pozastavenie a po získaní kladného stanoviska od Hospodárskeho a finančného výboru vyplatí pozastavenú sumu. Ak je po uplynutí šesťmesačného obdobia posúdenie negatívne, príslušná suma sa pozastaví natrvalo a odpočíta sa z rozpočtu plánu.

Ak míľnik alebo cieľ nie je uspokojivo splnený, Komisia stanoví sumu, ktorá sa má pozastaviť, pri plnom rešpektovaní zásad rovnakého zaobchádzania a proporcionality. Na podporu a odôvodnenie rozhodnutí v súvislosti s pozastavením platieb je potrebná metodika Komisie (podrobne uvedená v prílohe II). Stanovuje sa v nej jasný a konzistentný prístup na stanovenie príslušných súm, pričom zostáva zachovaný priestor na voľné konanie.

V metodike pozastavenia platieb sa zohľadňuje charakter Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti založený na výkonnosti a jedinečná kombinácia reforiem a investícií. Platby v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nie sú spojené s odhadovanými alebo skutočnými nákladmi na príslušné opatrenia, ale zohľadňuje sa pri nich skôr relatívna dôležitosť prisúdená jednotlivým skupinám opatrení a súvisiace míľniky a ciele s ohľadom na výzvy, ktorým musel členský štát čeliť. Rovnaké zásady je preto nutné uplatniť pri stanovovaní sumy, ktorá sa má pozastaviť v prípade nesplnenia míľnika alebo cieľa.

Pri výpočte pozastavenej sumy sa zohľadní skutočnosť, že k realizácii cieľov plánu obnovy a odolnosti neprispievajú všetky opatrenia rovnako. Relatívne malej individuálnej investícii napríklad nemožno prisudzovať rovnakú hodnotu ako veľkej investícii alebo nadobudnutiu účinnosti významnej reformy. Okrem toho sa zohľadní relatívny význam každého míľnika a cieľa z hľadiska vykonávania opatrenia. Konečný míľnik alebo cieľ sa napríklad bude považovať za dôležitejší ako čiastkový míľnik, po ktorom nasledujú ďalšie míľniky alebo ciele súvisiace s tou istou investíciou. Tým sa vysvetľuje spôsob, ktorým sa v metodike (podrobne uvedenej v prílohe II) rozlišuje medzi investíciami a reformami, ako aj koeficienty a úpravy sumy, ktorá sa má pozastaviť, smerom nahor alebo nadol, aby sa zohľadnila dôležitosť príslušného míľnika alebo cieľa.

Prostredníctvom námietkového konania majú členské štáty možnosť predložiť pripomienky týkajúce sa negatívneho posúdenia vydaného Komisiou, ktorým sa zdôvodní rozhodnutie o pozastavení. Členský štát sa vyzve, aby predložil pripomienky týkajúce sa negatívneho posúdenia Komisie v súvislosti s uspokojivým splnením míľnika alebo cieľa. Podobne môže členský štát predložiť svoje pripomienky aj v prípade, ak Komisia dospeje k záveru, že členský štát neprijal potrebné opatrenia na to, aby zabezpečil uspokojivé splnenie míľnika alebo cieľa do šiestich mesiacov od rozhodnutia o pozastavení. A napokon budú mať členské štáty príležitosť diskutovať o pozastavenej sume a hlasovať o nej v kontexte komitologického postupu v súvislosti s rozhodnutím o vyplatení.

Účelom vykonávacieho rámca predstaveného v tomto oznámení je vytvoriť čo najlepšie podmienky na rýchle čerpanie financovania v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a zároveň zaistiť pokračovanie realizácie kvalitných investícií a reforiem. Členské štáty by mali naďalej zaručovať svoj bezvýhradný záväzok týkajúci sa včasnej realizácie míľnikov a cieľov vyplývajúcich z ich plánov. Komisia zostane obozretná, aby mohla zabezpečovať, že plány sa budú naďalej zaoberať odporúčaniami pre jednotlivé krajiny a budú naplňovať zelené a digitálne ciele.

Záver

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je nevyhnutnou reakciou na pandémiu ochorenia COVID-19. Predstavuje významné finančné a politické úsilie určené na podporu obnovy EÚ. Vďaka nemu došlo k významnému posilneniu hospodárstva EÚ, urýchleniu súbežnej zelenej a digitálnej transformácie a posilneniu odolnosti EÚ voči budúcim výzvam. Prínáša jedinečný prístup, v rámci ktorého sa kombinujú investície a reformy a členské štáty majú flexibilitu vo vykonávaní opatrení, ktoré najlepšie vyhovujú ich vnútroštátnym okolnostiam. Hoci od zavedenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti uplynuli len dva roky, priniesol už významnú finančnú podporu a naštartoval hospodársku obnovu EÚ.

Vzhľadom na novovznikajúce výzvy je dôležité, aby Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti zostal pružný a naďalej efektívne podporoval spravodlivú a inkluzívnu obnovu členských štátov a regiónov EÚ po kríze spôsobenej ochorením COVID-19, a zároveň viedol EÚ k udržateľnejšej a odolnejšej budúcnosti prostredníctvom ambiciózných investícií a reforiem. Vďaka jedinečnej koncepcii a strategickému výhľadu, ktoré sú zakotvené v jeho prioritách, dokáže Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti čeliť novovznikajúcim naliehavým výzvam súvisiacim s energetickou bezpečnosťou EÚ, udržateľnou konkurencieschopnosťou jej priemyslu a transformáciou priemyslu na emisne neutrálne hospodárstvo, a zároveň prispievať k vzostupnej sociálnej a hospodárskej konvergencii.

Na základe cenných poznatkov získaných v priebehu uplynulých dvoch rokov je Komisia pripravená podporovať členské štáty, aby sa zabezpečilo pokračovanie úspešného vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Na tento účel bude slúžiť aj použitie metodík na posúdenie uspokojivého plnenia míľnikov a cieľov a pozastavenie platieb, prostredníctvom čoho sa bude naďalej zaisťovať správne finančné riadenie mechanizmu.

Budúcoročné hodnotenie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v polovici jeho trvania bude ďalšou príležitosťou zhodnotiť a posúdiť dosiahnutý pokrok a poznatky získané pri vykonávaní tohto mechanizmu.

PRÍLOHA I – Rámec na posudzovanie míľnikov a cieľov podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti

Uvoľnenie finančných prostriedkov v rámci mechanizmu je podmienené tým, že členské štáty uspokojivo splnia príslušné míľniky a ciele, ako sa stanovuje vo vykonávacích rozhodnutiach Rady. Takéto posúdenie sa vykonáva v súlade s článkom 24 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/241 (ďalej len „nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti“). Komisia má dva mesiace na to, aby na predbežnom základe posúdila, či boli *uspokojivo* splnené príslušné míľniky a ciele. Komisia sa o svoje zistenia následne podelí s členskými štátmi v rámci Hospodárskeho a finančného výboru, aby jej poskytli svoje stanovisko. O stave plnenia míľnikov a cieľov a súvisiacich platbách môžu Európsky parlament a Komisia diskutovať aj v rámci dialógov o obnove a odolnosti.

V záujme zabezpečenia transparentnosti a rovnakého zaobchádzania so všetkými členskými štátmi nasledujúca metodika predstavuje rámec, ktorý Komisia uplatňuje pri vykonávaní posudzovania. Vychádza zo skúseností, ktoré Komisia doteraz získala pri posudzovaní míľnikov a cieľov v rámci nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

1. Stanovenie požiadaviek pre konkrétny míľnik alebo cieľ

- Na účely identifikácie požiadaviek pre konkrétny míľnik/cieľ by sa mali zohľadniť všetky prvky míľnika/cieľa a opis opatrenia. Zároveň by sa mali zohľadniť aj ďalšie špecifikácie opatrenia v rámci operačných dohôd, nie však ďalšie prvky operačných dohôd (ako sú mechanizmy overovania a kroky na monitorovanie).
- Prvky, ktoré nie sú formulované ako povinné, by sa nemali považovať za požiadavky.
- Pokiaľ ide o opis opatrenia:
 - prvky priamo alebo nepriamo súvisiace s príslušným míľnikom/cieľom by sa mali považovať za požiadavky pre daný míľnik/cieľ,
 - prvky, ktoré priamo alebo nepriamo nesúvisia s daným míľnikom/cieľom, by sa nemali považovať za požiadavky,
 - prípadné prvky, ktoré priamo alebo nepriamo nesúvisia so žiadnym míľnikom/cieľom v rámci daného opatrenia, by sa mali v súvislosti s predbežným posúdením konečného míľnika/cieľa výslovne uvádzať ako nesúvisiace.
- Pri interpretovaní požiadaviek konkrétneho míľnika alebo cieľa je potrebné zohľadniť ich znenie so zreteľom na jeho kontext a účel. Kontext a účel možno odvodiť na základe preskúmania rôznych zdrojov, napríklad národných plánov obnovy a odolnosti, odôvodnení vykonávacieho rozhodnutia Rady, ktorým sa schvaľuje posúdenie plánu obnovy a odolnosti, pracovných dokumentov útvarov Komisie priložených k návrhom Komisie na takéto vykonávacie rozhodnutia Rady, poznámok doplnených k spisu počas posudzovania, záznamov výmeny informácií s vnútroštátnymi orgánmi alebo odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ktoré prijala Rada a ktoré súvisia s daným opatrením.

2. Stanovenie, či bol konkrétny míľník alebo cieľ uspokojivo splnený, na základe náležitého odôvodnenia, ktoré poskytol členský štát

- V súlade s uplatnením zásady *de minimis* sa za týchto okolností akceptujú minimálne odchýlky od stanovených požiadaviek pre míľník/cieľ:
 - **Sumy:** ak vznikne minimálna odchýlka od súm uvedených v danom míľniku/cieli. Takáto minimálna odchýlka je vymedzená ako odchýlka vo výške okolo 5 % alebo nižšia.
 - **Formálne požiadavky:** ak vznikne minimálna odchýlka od formálnej požiadavky míľníka/cieľa v súvislosti s vnútornými postupmi členských štátov, ktorá neovplyvňuje pokrok pri dosahovaní reformy alebo investície, ktorú daný míľník/cieľ predstavuje.
 - **Načasovanie:** obmedzené a primerané oneskorenia medzi uverejnením regulačných opatrení a ich nadobudnutím účinnosti za predpokladu, že sa rešpektuje istota ich uplatňovania a začiatok právnych účinkov¹⁷. Takéto obmedzené a primerané oneskorenie by sa malo posúdiť s ohľadom na kroky, ktoré by mali v rámci vykonávania podniknúť príslušné orgány alebo strany, ktoré reforma ovplyvní, aby sa umožnilo primerané uplatňovanie nových regulačných opatrení, v rámci harmonogramu mechanizmu.
 - **Požiadavky týkajúce sa obsahovej stránky:** ak vznikne minimálna odchýlka od požiadavky týkajúcej sa obsahovej stránky míľníka/cieľa, ktorou sa nemení povaha opatrenia a ktorá neovplyvňuje pokrok pri dosahovaní politického cieľa reformy alebo investície, ktorú daný míľník/cieľ predstavuje.

Komisia bude naďalej transparentne prezentovať svoje zistenia v súvislosti s uspokojujúcim plnením míľníkov a cieľov, a to tak, že bude na svojom webovom sídle uverejňovať predbežné posúdenia vo vzťahu k všetkým žiadostiam o platbu, ktoré dostane od členských štátov.

¹⁷

Tým nie sú dotknuté právne predpisy potrebné na zaistenie súladu s článkom 22 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, ktoré vzhľadom na ich povahu (nevyhnutnosť na účely zaistenie súladu s nariadením o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti) nemožno považovať za odôvodnenie obmedzeného alebo primeraného oneskorenia.

PRÍLOHA II – Metodika Komisie na stanovenie pozastavenia platieb v súlade s nariadením o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti¹⁸

I. Princípy metodiky

a) Jednotková hodnota na plán obnovy a odolnosti

Základom pre výpočet pozastavenej sumy je „jednotková hodnota“ míľníka alebo cieľa. Aby sa zaistil jasný vzťah medzi hodnotou, ktorú Únia určí na účely vykonávania plánu obnovy a odolnosti, a pozastavenou sumou, pre každý míľník a cieľ sa vypočíta jeho jednotková hodnota tak, že sa celková hodnota každého plánu obnovy a odolnosti vydelená počtom jeho míľníkov a cieľov (celkové finančné prostriedky pridelené plánu obnovy a odolnosti/počet míľníkov a cieľov). *Napríklad: Maximálny finančný príspevok v rámci plánu obnovy a odolnosti 40 miliárd EUR/175 míľníkov a cieľov = jednotková hodnota 229 miliónov EUR pre každý míľník alebo cieľ.* V prípade členských štátov, ktoré zároveň požiadali o úver, sa použijú dve rôzne jednotkové hodnoty, jedna pre míľníky a ciele plánované v rámci časti plánu obnovy a odolnosti, na ktorú sa vzťahuje nenávratná podpora, a druhá pre míľníky a ciele plánované v rámci časti, na ktorú sa vzťahuje úver.

b) Koeficienty a úpravy smerom nahor a nadol

V záujme náležitého zohľadnenia rozdielov medzi opatreniami v rámci plánov obnovy a odolnosti a medzi míľníkmi a cieľmi vypočíta Komisia „opravené jednotkové hodnoty“. Komisia na tento účel aplikuje na jednotkovú hodnotu koeficienty. Tieto koeficienty sa stanovujú tak, že sa posúdi dôležitosť každého nesplneného míľníka alebo cieľa a to, do akej miery spôsobuje nedostatky vo vykonávaní.

Po stanovení opravených jednotkových hodnôt sa v osobitných prípadoch uvedených ďalej vykonajú ešte úpravy smerom nahor a nadol.

Konečná suma, ktorá bude pozastavená pre nesplnený míľník alebo cieľ, sa bude rovnáť opravenej jednotkovej hodnote s vykonanými úpravami smerom nahor a nadol (ďalej len „hodnota pozastavenia“).

Investície

Koeficienty aplikované na jednotkovú hodnotu

1. Koeficient 2 sa uplatňuje na míľníky a ciele s **veľkými investíciami** (ktoré predstavujú viac ako 10 % nenávratnej podpory alebo úveru) a **obmedzeným počtom míľníkov a cieľov** (päť alebo menej).
2. Koeficient 0,5 sa uplatňuje na:
 - míľníky a ciele s **najnižšími investíciami** (ktoré predstavujú 0,1 % nenávratnej podpory alebo úveru alebo menej),

¹⁸

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

- **čiasťkové míľniky** (t. j. nie ciele), po ktorých nasledujú ďalšie míľniky a/alebo ciele týkajúce sa tej istej investície.
3. Na všetky ostatné míľniky a ciele sa uplatňuje koeficient 1.

Úprava opravej jednotkovej hodnoty

1. **Pomerné zníženia** opravených jednotkových hodnôt sa uplatňujú v týchto prípadoch:
 - ak nebol uspokojivo splnený **investičný cieľ**, posúdi sa pokrok pri dosahovaní tohto cieľa. Suma na pozastavenie sa stanoví pomerne s ohľadom na vzdialenosť od cieľa. Takýto prístup je relevantný najmä pre ciele, ktoré možno posúdiť kvantitatívne,
 - v prípade **investičných míľnikov**, ak je možné zhodnotiť, aká časť míľnika sa dosiahla.
2. **Úpravy** opravených jednotkových hodnôt **smerom nahor** sa uplatňujú, ak ide o dôležitú investíciu z hľadiska odôvodnenia ktoréhokoľvek z hodnotení, na ktorých je založené kladné posúdenie plánu obnovy a odolnosti.

Reformy

Koeficienty aplikované na jednotkovú hodnotu

1. Koeficient 5 sa uplatňuje na míľniky a ciele, ktoré súvisia s **nadobudnutím účinnosti reformy alebo koncovým krokom pri vykonávaní nelegislatívnej reformy**.
2. Koeficient 0,5 sa uplatňuje na **akékoľvek iné míľniky a ciele**, napríklad také, ktoré sa týkajú čiastkových krokov pred míľnikom týkajúcim sa nadobudnutia účinnosti danej reformy (napr. uverejnenie správy) alebo procesných krokov prijímaných *ex post* (napr. zhodnotenie reformy).

Úprava opravej jednotkovej hodnoty

1. **Úpravy** opravených jednotkových hodnôt **smerom nahor** sa uplatňujú, ak:
 - Komisia považuje vykonávanie danej reformy za **veľmi dôležité z hľadiska odôvodnenia hodnotenia týkajúceho sa riešenia všetkých výziev alebo významnej podskupiny výziev identifikovaných v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vrátane ich fiškálnych aspektov**, ako aj v odporúčaniach vydaných podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 adresovaných príslušnému členskému štátu, alebo výziev identifikovaných v iných relevantných dokumentoch, ktoré Komisia oficiálne prijala v kontexte európskeho semestra.
2. **Úpravy** opravených jednotkových hodnôt **smerom nadol** sa uplatňujú v týchto prípadoch:

- ak ide o menej dôležitú reformu z hľadiska odôvodnenia ktoréhokoľvek z hodnotení, na ktorých je založené kladné posúdenie plánu obnovy a odolnosti,
- v prípade míľnikov reformy, ktoré **zahŕňajú jeden alebo viacero politických cieľov alebo rozmerov**, sa uplatní pomerná úprava v prípade, ak je politický cieľ míľnika čiastočne splnený alebo ak sú splnené len niektoré ciele/rozmary míľnika a iné nie. Ak sa zvažuje použitie takejto úpravy smerom nadol, posúdi sa, aký značný je pokrok vykonaný smerom k dosiahnutiu celkového cieľa reformy.

Opatrenia súvisiace s auditom a kontrolou

Na účely zaistenia účinného využívania prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a ochrany finančných záujmov Únie sa v prípade nesplnenia míľnikov alebo cieľov týkajúcich sa systému auditu a kontrol členského štátu, ktoré boli potrebné na dosiahnutie súladu s článkom 22 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, pristúpi k pozastaveniu splátky v plnej výške, ako aj všetkých ďalších splátok.

II. Záverečné pripomienky

Pozastavenie nesmie presahovať plnú sumu splátky, s výnimkou prípadov nesplnenia míľnikov a cieľov, ktoré sa týkajú systému kontroly členského štátu. Keď Komisia získa viac skúseností s uplatňovaním tejto metodiky, môže ju preskúmať a zmeniť.

V súlade s nariadením o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti opatrenia, v ktorých nie je dodržaná zásada „výrazne nenarušiť“, nie sú oprávnené na financovanie v rámci tohto mechanizmu. Okrem toho sa míľniky a ciele opatrení, pri ktorých sa zistí porušenie požiadaviek zásady „výrazne nenarušiť“, nebudú považovať za uspokojivo splnené a na základe tejto metodiky sa stanoví suma, ktorá sa pozastaví.